

Каламан Ольга Борисівна
к.е.н., доцент кафедри менеджменту і логістики

E-mail: kalaman.olga@gmail.com

Безніс Поліна Миколаївна

викладач кафедри іноземних мов

E-mail: polina11000@gmail.com

Одеська національна академія харчових технологій
Україна, м. Одеса, вул. Канатна, 112, 65039

УДК 65.012.8

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті представлена модель комплексної системи забезпечення економічної безпеки підприємства. Наведено алгоритм дій, а також стратегії забезпечення економічної безпеки. Окреслено основні напрями зміцнення економічної безпеки підприємства по кожній з функціональних складових. Відображено основні чинники, що негативно впливають на безпеку підприємницької діяльності, виділені функції системи забезпечення безпеки сучасного підприємства з урахуванням розвитку економіки, зроблені висновки за напрямками розробки комплексу забезпечення безпеки підприємництва.

Ключові слова: стратегічні ризики, економічна безпека, забезпечення економічної безпеки, система економічної безпеки, стратегія забезпечення економічної безпеки підприємства.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. У сучасних умовах інтенсивного розвитку суспільства процес успішного функціонування виробничих підприємств значно залежить від оптимального вдосконалення їх діяльності в напрямі забезпечення стабільної економічної безпеки. В якості основних факторів, що негативно впливають на економічну безпеку підприємств України, окреслюють наступні:

1) недосконалість законодавства, що не дозволяє повноцінно та всебічно протидіяти недобросовісній конкуренції;

2) відсутність в країні достатньо

сприятливих умов для розвитку та проведення актуальних науково-технічних досліджень;

3) відсутність достовірної і докладної інформації щодо функціонування суб'єктів підприємницької діяльності і їхнє фінансове становище;

4) відсутність належної і сталої культури ведення господарської діяльності в підприємницькому висококонкурентному середовищі;

5) застосування оперативних, сучасних і технічних методів з метою акумулювання потрібної інформації про можливих конкурентів.

Головними ризиками сьогодення і загрозами національній безпеці в стратегічній економічній сфері у довгостроковій перспективі є збереження експортно-сировинного напрямку моделі розвитку національної стабільної економіки, зниження рівня конкурентоспроможності і вагома залежність найбільш важливих сфер від кон'юнктури зовнішнього ринку, втрата поточного контролю щодо національних стратегічних ресурсів, погіршення рівня сировинної бази усіх галузей промисловості, нерівномірний розвиток різних регіонів країни, низький рівень стійкості і захищеності національної системи фінансів, збереження сприятливих умов для розвитку корупційних і криміналізаційних схем в господарсько-фінансових економічних відносинах, а також незаконній постійній міграції [1].

Недостатній рівень ефективності державного регулювання всіх напрямів

національної економіки, поява дефіциту балансу в сфері торгівлі і платежів, зниження темпів росту в економічній сфері, скорочення дохідних статей бюджету сьогодні можуть призвести до повільного інноваційного розвитку, а також подальшого накопичення та посилення соціальних проблем.

Підприємство, яке існує в умовах постійної жорсткої конкуренції сучасного ринку, а з урахуванням українських реалій - і при високому ступені вираження політичних, валютних, інвестиційних, технологічних та інших подібних ризиків середовища, змушене піклуватися про створення надійної сучасної системи економічної безпеки.

Взагалі, підприємства являють собою «єдність продуктивних сил і виробничих відносин, первинну ланку народного господарства» [1, с. 5], і здійснюють свою виробничу діяльність в умовах досить жорсткої конкуренції, нестабільного зовнішнього середовища, де на керівника покладається важлива роль не просто «утриматися в сідлі», а «осідлати» потік проблем, з якими щодня стикається підприємство. Всі ризики виробничої діяльності лягають на плечі підприємців. Наслідки впливу загроз на підприємство як внутрішнього, так і зовнішнього характеру, є різноманітними: дисбаланс стратегічної стійкості підприємства, недосяжність поставлених цілей, можлива дезорганізація економічної безпеки виробничих сучасних підприємств. Цей вагомий фактор вимагає від суб'єктів управління сучасним виробничим підприємством побудови стратегії комплексного забезпечення економічної безпеки, яка буде спрямована на своєчасне виявлення і оперативне тактовне усунення загроз стабільному результативному функціонуванню підприємства. Прогнозування описаних кризових явищ і можливе визначення актуальних шляхів виходу із загрозової обстановки, а також способів щодо підвищення реального рівня сучасної економічної безпеки виробничих підприємств стає найважливішим завданням в сучасних умовах господарювання.

Аналіз останніх публікацій по проблемі. Потреба в безпеці є сьогодні базовою як для певної особи, підприємства (суб'єкта господарювання), так і певної

держави. Незважаючи на те, що актуальні проблеми сучасної економічної безпеки останнім часом набувають особливої актуальності, істотна частина наукових робіт, особливо західних, відноситься до безпеки на певному рівні держави. В умовах вже тривалого переходу до дійсних ринкових відносин пострадянськими країнами, питання сучасного забезпечення економічної безпеки в стратегічному плані для кожного господарюючого суб'єкта досягли все більшої актуальності, тим не менш, залишаються не досконало вивченими.

Ці питання для виробничого сучасного підприємства є досить новими та актуальним для вітчизняної науки. Їм присвячено достатню велику кількість наукових робіт. Теоретичну базу дослідження сформували праці вчених зарубіжних та вітчизняних: Л. П. Гончаренко [3, 5], А. І. Ільїн [8], А. І. Мілюков [1], Е. В. Назарова [5], Д. М. Пармаклі, Л. П. Тодоріч, Т. Д. Дудогло [7], І. Стратан [4], N. Lasan [2], інші. У цих роботах сформульовано вагомий термінологічний апарат щодо категоріального визначення економічної безпеки, визначені методи її забезпечення. Однак, не вивченими залишаються питання щодо економічної безпеки в розрізі розробки стратегії її забезпечення для сучасних виробничих підприємств.

Мета статті полягає в актуальній розробці стратегії забезпечення економічної безпеки для сучасних виробничих підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Безпека, відповідно до одним з найбільш ранніх визначень, запропонованих А. Вольферсом, в об'єктивному значенні обумовлюються відсутністю загрози придбаних цінностей, а в суб'єктивному - відсутністю страху за те, що ці цінності будуть підлягати загрози [2, с. 40]. Економічна безпека виробничого підприємства це стан найефективнішого використання його ресурсів і наявних підприємницьких можливостей для забезпечення стабільного безперервного функціонування і динамічного розвитку. В економічній літературі виділено сім основних складових функціонування, які представляють собою сукупність таких напрямів безпеки: фінансова, техніко-технологічна, інтелектуальна, політико-правова і кадрова,

інформаційна, екологічна і силова. З огляду на сучасні умови господарювання, пропонуємо додати до вище перерахованих складових виробничо-збутову і інноваційну. Виробничо-збутова складова передбачає ефективне управління виробничим процесом. Ця складова визначається обсягом продажів, показниками рентабельності бізнесу та ін. Інноваційна складова тісно завжди пов'язана з техніко-технологічною, проте ми вирішили її виділити окремо. Адже, застосування інновацій у виробничій діяльності виробничого підприємства здатне підвищити якість продукції, знизити витрати, підвищити конкурентоспроможність.

Непередбачуваність господарської діяльності виробничого підприємства, відсутність відповідної реакції на вплив загроз (внутрішніх і зовнішніх) можуть спричинити небажані наслідки і, іноді, банкрутство певного підприємства, що обумовлює необхідність створення системи стратегічного забезпечення економічної безпеки. Систему стратегічного забезпечення економічної безпеки виробничого сучасного підприємства розглядають, що є важливим, як процес реалізації її функціональних складових з метою запобігання появі можливих збитків і досягнення максимально можливого рівня економічної безпеки сьогодні і у довгостроковому майбутньому [3]. В ідеалі, економічна безпека повинна бути сформована на стадії створення виробничого підприємства. Вона є не доповненням, а частиною підприємства, що грає вагомую роль щодо забезпечення його результативної фінансово-господарської діяльності.

Комплексна система стратегічного забезпечення стабільної економічної безпеки являє собою певну сукупність методів, засобів і заходів, спрямованих на здійснення якісного захисту інтересів кожного господарюючого суб'єкта від можливих загроз зовнішнього і внутрішнього характеру, які могли б призвести до економічних втрат. Принцип комплексності передбачає, що при побудові системи безпеки слід враховувати всі потенційні можливі погрози, при цьому всі застосовувані засоби захисту повинні бути взаємопов'язані. Метою системи економічної безпеки має стати стратегічне забезпечення

постійного функціонування і системного розвитку виробничого підприємства на основі обґрунтованого і досконало перевіреного комплексу всіх заходів. Об'єктом системи стратегічного забезпечення економічної безпеки сучасного виробничого підприємства в поточному і перспективному періодах виступає його стабільний економічний стан. До конкретних об'єктів захисту слід віднести ресурси наступні: інформаційні, фінансові, матеріальні та кадрові. Система економічної безпеки має включати заходи превентивного і реактивного характеру, які представлені на рисунку 1.

Дана модель визначає можливий алгоритм дій щодо забезпечення комплексної економічної безпеки сучасного виробничого підприємства. В першу чергу вона передбачає визначення SMART цілей сучасного підприємства. При прийнятті господарських рішень менеджер повинен адекватно розуміти, до яких індикаторів діяльності сучасного виробничого підприємства він веде бізнес і який ефект матимуть його рішення для можливості досягнення стратегічних цілей бізнесу. Підприємства піддаються при будь-яких обставинах впливу як зовнішніх, так і внутрішніх загроз. У процесі забезпечення економічної безпеки розглянутого підприємства особливе значення має своєчасне вжиття превентивних заходів. Зазвичай, значно легше загрози попередити, ніж усувати наслідки їхнього впливу. Особливо важливе значення має приділятися постійній діагностиці фінансового стану сучасного підприємства в подальшому, що дозволить визначити чи розвивається суб'єкт в потрібному напрямку, які заходи потрібно вжити для досягнення поставлених цілей. Визначення необхідних заходів включає в себе три важливі напрями: вибір стратегії підприємства; визначення напрямів зміцнення стану економічної безпеки підприємства; підтримка з боку держави - включає в себе заходи, які реалізуються на державному рівні, на які певний господарюючий суб'єкт не має належного впливу. Як було відзначено, одним з важливих етапів забезпечення економічної безпеки підприємства є необхідне стратегічне планування і прогнозування стану його економічної безпеки [6, с. 108].

Рис. 1. Заходи превентивного і реактивного характеру
Джерело: розроблено на основі даних [5, с. 10]

Стратегія - це довгостроковий план щодо досягнення певної мети. На основі стратегії забезпечення економічної безпеки сучасного виробничого підприємства реалізується поточне планування, що, неодмінно, означає використання певних процедур і виконання чітких дій для досягнення даних цілей. В цілому рівень економічної безпеки сучасних виробничих підприємств визначається станом усіх її функціональних складових. У процесі побудови моделі оцінки рівня економічної безпеки на основі всебічного аналізу основних показників динаміці фінансово-господарської діяльності обраного підприємства за сферами: «фінанси - виробництво - основні засоби - кадри», були виділені 5 рівнів безпеки [7, с. 173]. Кожному рівню економічної безпеки сучасного виробничого підприємства відповідає певна стратегія розвитку. Так, в умовах критичної безпеки, розлади економічної діяльності виробничого підприємства повинна застосовуватися необхідна стратегія виживання. Вона передбачає реалізацію швидких, точних, скоординованих дій, своєчасних рішень щодо виведення виробничого підприємства з кризи. Стратегія регулювання застосовується

в умовах низького рівня безпеки. Вона завжди спрямована на стабілізацію, на формування механізму оптимального регулювання діяльності виробничого підприємства з метою можливого підвищення основних його показників. Стратегія захисту буде націлена на своєчасне адекватне реагування та забезпечення від впливу можливих зовнішніх і внутрішніх загроз поточної діяльності виробничого підприємства, на нарощування економічного потенціалу підприємства, на підвищення рівня його стійкості. В умовах високої і абсолютної економічної безпеки застосовується стратегія стабілізації, спрямованої на підтримку поточного стану виробничого підприємства і забезпечення його розвитку. Проведені дослідження дозволяють нам систематизувати накопичену інформацію і представити модель системи забезпечення економічної безпеки сучасного виробничого підприємства на рис. 2.

Залежно від рівня стабільного розвитку фінансово-господарської діяльності виробничого підприємства і від впливу факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, пропонуємо комплекс механізмів зміцнення рівня економічної

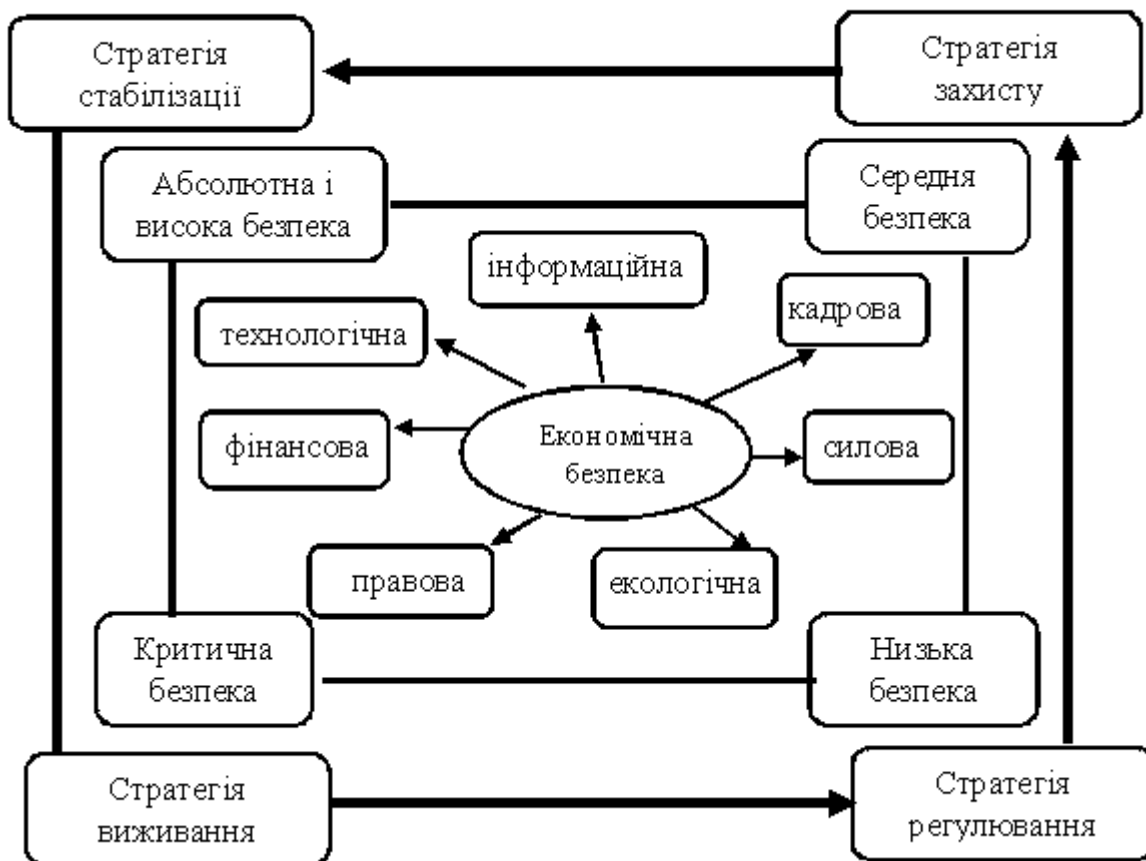
безпеки сучасного виробничого підприємства по кожній складовій, представлений в табл. 1. Дані заходи можуть носити як превентивний, так і реактивний характер в залежності від конкретної ситуації.

Результатом стабільного забезпечення економічної безпеки сучасного виробничого підприємства повинні виступати стабільність його результативного функціонування (динамічний характер), ефективність постійної фінансово-економічної діяльності, особиста всебічна безпека персоналу [8, с. 171].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Механізм підвищення економічної безпеки сучасного виробничого підприємства зосереджений в досягненні ефективних параметрів його безперервного функціонування, збереження

виробничого і кадрового потенціалу, створення конкурентоспроможного підприємства і формування умов для сталого розвитку. Необхідно своєчасно забезпечувати виконання зазначеного алгоритму дій і здійснювати превентивні заходи для досягнення стабільної економічної безпеки.

При побудові стратегії забезпечення економічної безпеки необхідно постійно враховувати всі можливі фактори, так як на кожному окремому підприємстві, дана система індивідуальна. З метою протидії загрозам економічної безпеки сучасного виробничого підприємства і забезпечення стабільного його функціонування, необхідно не тільки створити систему комплексного захисту, а й забезпечити її стратегічне раціональне функціонування.

Рис. 2. Стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства
Джерело: запропоновано автором

Таблиця 1

Напрями зміцнення економічної безпеки

№	Складові	Напрями зміцнення складових
1	Фінансова безпека	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення ліквідності і платоспроможності; - регулювання всіх грошових потоків; - регулювання рівня дебіторських та кредиторських заборгованостей; - орієнтування на збільшення кількості клієнтів для зниження існуючого ризику несплати; - введення оптимальних додаткових пільг при достроковій оплаті (в т.ч. і цінових); - моніторинг стабільного фінансового стану постачальників і клієнтів і ін. - оптимізація можливих обсягів власного і позикового капіталу; - регулювання оптимальної структури позикового капіталу; - формування існуючого резервного фонду (самострахування); - ефективне управління всіма фінансовими потоками; - контроль використання коштів; - оптимізація оборотності оборотного капіталу; - моніторинг відповідного співвідношення активів і пасивів за строками та сумами; - моніторинг прибуткової «роботи» активів; - мінімізація валютних ризиків, пов'язаних з активами в різних валютах; - визначення підвищення прибутковості інвестиційних проектів; - управління можливими інвестиційними ризиками; ін.
2	Технологічна безпека	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення конкурентоспроможності технологій, що застосовуються на підприємстві; - моніторинг та контроль розвитку ринку технологій і дій на ньому конкурентів; - продаж (утилізація) обладнання, яке морально і фізично застаріло.
3	Правова безпека	<ul style="list-style-type: none"> - постійний аналіз всіх змін в законодавстві; - посилення правового опрацювання договірних відносин сучасного підприємства; - виконання всіх договірних зобов'язань; - організація системи протидії можливим рейдерським захопленням; - моніторинг економічної і політичної обстановки на державному рівні і на рівні регіону; - консультації із зовнішніми фахівцями і ін.
4	Інтелектуальна і кадрова безпека	<ul style="list-style-type: none"> - організація системи результативного управління кадровими ресурсами; - планування оновлення ресурсів персоналу; - якісні (тестові) перевірки кандидатів на роботу; - організація системи своєчасного навчання; - поліпшення ефективності системи мотивації; - збереження і постійний розвиток інтелектуального потенціалу підприємства; - заохочення винахідницької та раціоналізаторської ініціативності співробітників; - контроль та своєчасна оцінка лояльності і виключення вербування персоналу;
5	Інформаційна безпека	<ul style="list-style-type: none"> - розробка системи доступу до інформації; - аналіз інформації про партнерів і контрагентів; - впорядкування схеми і термінів проходження документів через підрозділи підприємства; - захист від шпигунства, захист комерційної таємниці; - захист оргтехніки (антивіруси, паролі, рівні доступу до секретної інформації); - участь в соціальних і благодійних програмах розвитку регіону
6	Екологічна безпека	<ul style="list-style-type: none"> - дотримання екологічних стандартів, норм та параметрів продукції, що випускається; - мінімізація втрати за порушення екологічного законодавства та ін.
7	Силова безпека	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення фізичної та моральної охорони співробітників; - скорочення розкрадань і / або втрат з причин невиробничого характеру; - забезпечення збереження майна; - забезпечення фізичного захисту і ін.
8	Виробничо-збутова безпека	<ul style="list-style-type: none"> - підвищення якості продукції; - регулювання товарно-матеріальних запасів; - забезпечення оптимального значення операційного левериджу і ін.
9	Інноваційна безпека	<ul style="list-style-type: none"> - оновлення і модернізація технічного оснащення підприємства; - впровадження нових інноваційних технологій виробництва; - бюджетування НДДКР та ін.

Джерело: запропоновано автором.

Література

1. Милюков А. І. Експеримент в промисловості / А. І. Милюков. - Кишинів: Картя Молдовеняске, 1985. - 82 с.

2. Lasan N. Securitatea: concepte n societatea contemporan / N. Lasan // Revista de Administratie Public si Politici Sociale. - 2010. - An II, Nr. 4(5). - Pag. 39-50.

3. Гончаренко Л. П. Процес забезпечення економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / Л. П. Гончаренко // Довідник економіста. - 2004. - № 12. - Режим доступу: http://www.profiz.ru/se/12_04/952.

4. Стратан І. Безпека бізнесу: монографія / І. Стратан. - Кишинев: «ELAN-POLIGRAF», 2007. - 336 с.

5. Назарова Е. В. Антикризисное управління кредитними організаціями: навч.-практ. посібник / Е. В. Назарова. - М.: ЕАОИ, 2007. - 237 с.

6. Ефективність землекористування: теорія, методика, практика: монографія / Д. М. Пармаклі, Л. П. Тодорич, Т. Д. Дудогло [і ін.] ; під ред. : Д. М. Пармаклі. - Комрат. гос. ун-т, НИЦ «Прогрес». - 2015. - 274 с.

7. Ільїн А. І. Економіка підприємства: короткий курс / А. І. Ільїн. - Мінськ: Нове знання, 2007. - 236 с.

8. Яніогло А. Комплексна система забезпечення економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / А. Яніогло // Agricultural and Resource Economics : International Scientific E-Journal. - 2015. - Vol. 1. - No. 1. - С. 69-79. - Режим доступу : www.ares-journal.com.

9. Каламан О.Б. Інноваційний розвиток підприємств харчової промисловості / О. Б. Каламан, О. О. Братковська // Економіка харчової промисловості. – 2014. – № 1 (21). – С. 87-91.

10. Дудка Т. В. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств харчової галузі промисловості на основі виміру резервів використання виробничого потенціалу / Т.В.Дудка// Економічні інновації : зб. наук. праць. - 2006. - Вип. 24. - С. 168-175.

11. Басюркіна Н.Й. Агропромислові формування в забезпеченні продовольчої безпеки: монографія / Басюркіна Н.І.; НАН України, ІПРтаЕЕД. – Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2013. – 441 с.

12. Кордзая, Н. Р. Основні поняття продовольчої безпеки країни [Текст] : монографія / Н. Р. Кордзая, Б. В. Єгоров. - Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. - 148 с.

13. Кордзая, Н. Р. Аналіз складу населення в розрізі забезпечення продовольчої безпеки України / Н. Р. Кордзая, Б. В. Єгоров. // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2016. – № 15-1 (05). – С. 40-45.

Каламан О.Б.,

к.э.н., доцент кафедри менеджмента и логистики,

E-mail: kalaman.olga@gmail.com

Безніс П.Н.,

преподаватель кафедры иностранных языков

E-mail: polina11000@gmail.com

Одесская национальная академия пищевых технологий

Украина, г. Одесса, ул. Канатная, 112, 65039

ФОРМИРОВАНИЕ СТРАТЕГИИ ОБЕСПЕЧЕНИЯ КОМПЛЕКСНОЙ ОЦЕНКИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Статья отображает результаты исследования в сфере стратегического обеспечения экономической безопасности для современного производственного предприятия. В статье подчеркнута, что как интенсивное развитие общества, так и результативное функционирование современных предприятий основывается на экономической безопасности. Поэтому выделены факторы, влияющие на экономическую безопасность предприятий Украины.

Также показаны риски и угрозы на уровне национальной безопасности, влияющие на долгосрочное развитие страны. Отмечено, что недостаточным является уровень государственного регулирования всех направлений национальной экономики. Уточнено, что современное предприятие действует в условиях очень жесткой конкуренции, что вынуждает его упреждать возможные внутренние и внешние угрозы.

Показано, что прогнозирование описанных кризисных явлений и определение актуальных путей выхода из угрожающей обстановки, а также способов по повышению реального уровня современной экономической безопасности производственных предприятий становится важнейшей задачей в современных условиях хозяйствования.

В статье отмечается, что комплексная система стратегического обеспечения стабильной экономической безопасности представляет собой определенную совокупность методов, средств мероприятий, направленных на осуществление качественной защиты интересов каждого хозяйствующего субъекта от возможных угроз внешнего и внутреннего характера, которые могли бы привести к экономическим потерям. Принцип комплексности предполагает, что при построении системы безопасности следует учитывать все потенциальные возможные угрозы, при этом все применяемые средства защиты должны быть взаимосвязаны. Целью системы экономической безопасности должно стать стратегическое обеспечение постоянного функционирования и системного развития производственного предприятия на основе обоснованного и совершенно проверенного комплекса всех мероприятий. Объектом системы стратегического обеспечения экономической безопасности современного производственного предприятия в текущем и перспективном периодах выступает его стабильное экономическое положение.

Акцентируется внимание, что при построении стратегии обеспечения экономической безопасности необходимо постоянно учитывать все возможные факторы, так как на каждом отдельном предприятии, данная система индивидуальна. С целью противодействия угрозам экономической безопасности современного производственного предприятия и обеспечения стабильного его функционирования, необходимо не только создать систему комплексной защиты, но и обеспечить ее стратегическое рациональное функционирование.

Ключевые слова: стратегические риски, экономическая безопасность, обеспечение

экономической безопасности, стратегия обеспечения экономической безопасности предприятия.

Olga Kalaman,

**Ph.D. in Economics, Associate Professor
Department of Management and Logistics
E-mail: kalaman.olga@gmail.com**

Polina Beznis,

**teacher, Department of Foreign Languages
E-mail: polina11000@gmail.com
Odessa National Academy of Food
Technologies**

**Ukraine, Odessa, street. Kanatna, 112,
65039**

FORMATION OF A STRATEGY FOR THE COMPREHENSIVE ASSESSMENT OF THE ECONOMIC SAFETY OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

The article presents the results of research in the field of strategic security of economic security for a modern manufacturing enterprise. The article emphasizes that both the intensive development of society and the efficient functioning of modern enterprises are based on economic security. Therefore, factors that influence the economic security of Ukrainian enterprises are highlighted.

It also shows the risks and threats at the level of national security that affect the country's long-term development. It is noted that the level of state regulation of all areas of the national economy is insufficient. It is specified that a modern enterprise operates in conditions of very fierce competition, which forces it to prevent possible internal and external threats. It is shown that forecasting of the described crisis phenomena and determination of the actual ways out of a threatening situation, as well as ways to increase the real level of modern economic safety of manufacturing enterprises, becomes the most important task in modern economic conditions.

The article notes that an integrated system of strategic provision of stable economic security represents a certain set of methods, means and measures aimed at ensuring the quality protection of the interests of each economic entity from potential threats of external and internal character, which could lead to economic

losses. The principle of complexity assumes that when building a security system, all potential threats should be taken into account, and all the remedies used must be interconnected. The objective of the system of economic security should be the strategic provision of the continuous functioning and system development of the production enterprise on the basis of a well-founded and fully verified set of all activities. The object of the system of strategic security of the economic security of a modern production enterprise in the present and future periods is its stable economic situation.

The attention is paid to the fact that when constructing a strategy for ensuring economic security, it is necessary to constantly take into account all possible factors, since in each individual enterprise, this system is individual. In order to counteract the threats to the economic security of a modern manufacturing enterprise and ensure its stable functioning, it is necessary not only to create a system of integrated protection, but also to ensure its strategic rational functioning.

Key words: strategic risks, economic security, provision of economic security, system of economic security, strategy of ensuring economic safety of the enterprise.

References

1. Miljukov, A. I. (1985), *Jeksperiment v promyshlennosti* [The experiment in the industry], Kartja Moldovenjaskje, Kishinjeu, Moldova.
2. Lasan, N. (2010), Security: concepts in contemporary society. *Revista de Administratie Public si Politici Sociale*, An II, Nr. 4(5), pp. 39-50.
3. Goncharenko, L. P. (2004), Process obespechenija jekonomicheskoy bezopasnosti predpriyatija. *Spravochnik jekonomista*, № 12, available at: http://www.profiz.ru/se/12_04/952.
4. Stratan, I. (2007), *Bezopasnost' biznesa* [Business security], ELAN- POLIGRAF, Kishinjeu, Moldova.
5. Nazarova, E. V. (2007), *Antikrizisnoe upravlenie kreditnymi organizacijami* [Crisis management by credit institutions], EAOI, Moscow, Russia.
6. Parmakli, D. M., Todorich, L. P., Dudoglo, T. D. and Ianioglo, A. I. (2015), *Jeffektivnost' zemlepol'zovanija: teorija, metodika, praktika*

[The efficiency of land use: theory, methodology, practice], Komrat. gos. un-t, NIC «Progress», Komrat, Moldova.

7. Il'in, A. I. (2007), *Jekonomika predpriyatija* [Enterprise economy], Novoe znanie, Minsk, Belarus.

8. Ianioglo A. (2015), Comprehensive system of ensuring the economic security of enterprise. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, [Online], vol. 1, no. 1, available at: www.are-journal.com.

9. Kalaman O. B. (2014), *Innovacijnyj rozvytok pidpry'emstv xarchovoyi promy'slovosti. Ekonomika xarchovoyi promy'slovosti*, vol. 1, no. 21.

10. Dudka T. V. (2006), *Ocinka investy'cijnoyi pry'vably'vosti pidpry'emstv xarchovoyi galuzi promy'slovosti na osnovi vy'miru rezerviv vy'kory'stannya vy'robny'chogo potencialu. Ekonomichni innovaciyi: zb. nauk. prac'.* vol. 24.

11. Basyurkina N. J. (2013), *Agropromy'slovi formuvannya v zabezpechenni prodovol'choyi bezpeky': monografiya. NAN Ukrayiny, IPRtaEED. – Odesa: IPREED NAN Ukrayiny.*

12. Kordzaya, N. R. (2018), *Osnovni ponyattya prodovol'choyi bezpeky` krayiny`: monografiya. - Xerson : OLDI-PLYuS.*

13. Kordzaya, N. R. (2016), *Analiz skladu naselennya v rozrizi zabezpechennya prodovol'choyi bezpeky` Ukrayiny`. Ekonomichnyj visnyk Zaporiz'koyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi. vol. 15, no. 1 (05).*